

Landschappelijke inpassing Lechstraat 3 te Herveld

Naam : E. de Langen
Straat : Moordakkerstraat 20
Postcode : 6674 AP
Plaats : Herveld

Landschapsbeheer Gelderland
6891 DA Rozendaal
Contactpersoon: S. Bemmer
Datum: april 2015

Zorg voor ons landschap

MAAK JE ERF GOED

Landschapsbeheer Gelderland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur. Landschapsbeheer Gelderland stimuleert ecologisch beheer van het erf door kennis en middelen ter beschikking te stellen en samen te werken met de eigenaren van de grond: particulieren, boeren en overheid.

Aanleiding

In het buitengebied van Herveld, gaat de familie de Langen een kassencomplex en een ketelhuis slopen. Hiervoor in de plaats wordt op het perceel een woning gebouwd.

Omdat het groene karakter van de gemeente een belangrijke identiteit drager is verlangt de gemeente Overbetuwe een haalbaar, landschappelijk inrichtingsplan, waarbij nieuwe ontwikkelingen worden ingezet ter versterking van deze groene kwaliteit. In de planvorming is rekening gehouden met een drietal zaken die van belang zijn:

1. Landschap
2. Cultuurhistorie
3. Wensen van de eigenaar

Deze landschappelijke inpassing biedt op deze manier belangrijke kansen voor het verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid van het landelijk gebied.

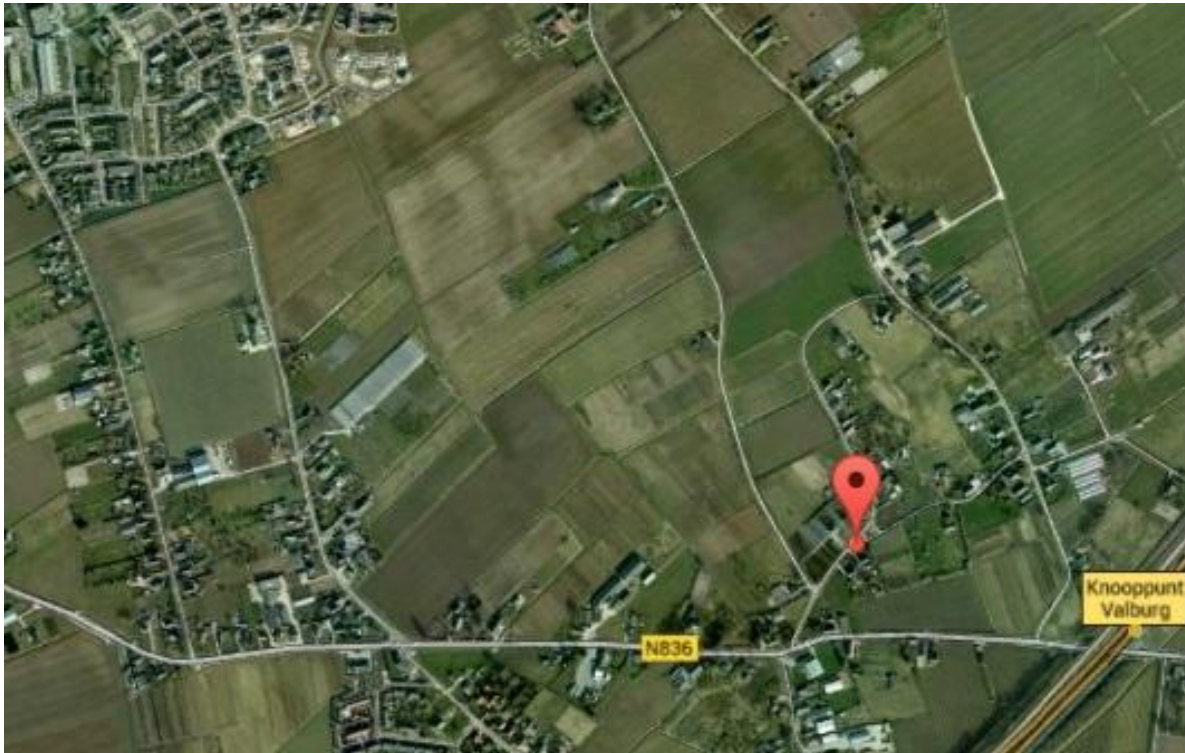
Huidige situatie

Het kassencomplex en ketelhuis is gelegen op het perceel aan de Lechstraat 3 te Herveld. Het totale perceel bedraagt 6500 m².

De onderstaande luchtfoto geeft de huidige situatie weer en de ligging van het erf in het landschap.

Luchtfoto detail erf: Op het moment bestaat het perceel vooral uit kassen en kwekerij beplanting.

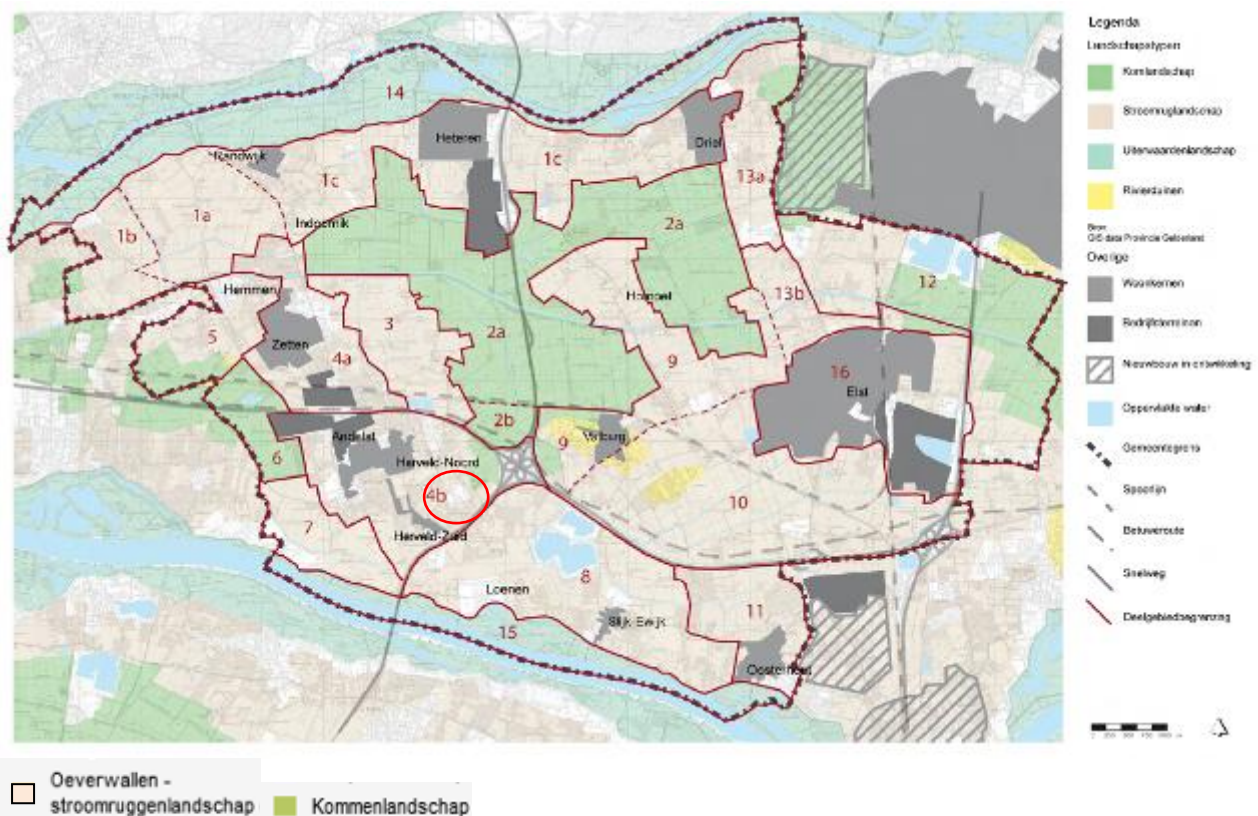

Luchtfoto omgeving: Het perceel bevindt zich in het meer besloten en kleinschalige oeverwallen landschap. Aan de westzijde van het perceel is het landschap open en aan de oostzijde meer besloten. Op de luchtfoto is te zien dat er veel kleine bosjes aanwezig zijn in het gebied.

Cultuurhistorie

De cultuurhistorie is een belangrijk aspect bij ontwikkelingsprojecten als deze. Afhankelijk van de situatie en de ontstaansgeschiedenis van de locatie kan de cultuurhistorie in meer of minder mate een rol spelen.

Onderstaande historische kaart uit 1900 laat duidelijk de karakteristieken van het oeverwallandschap zien. Het oeverwallandschap wordt gekenmerkt door kleinschaligheid met karakteristieke elementen als fruitbomen, boomgaarden, laanbeplanting, elzensingels en erfbeplanting. Op het perceel aan de lechstraat stonden in 1900 hoogstamfruitbomen. Daarnaast kan je zien dat bijna alle percelen omzoomd waren met kavelgrensbeplanting.

Historische atlas omstreeks 1900 ↓ Bron: www.Kaart.cc

Landschappelijke inpassing

Wanneer het gaat om een landschappelijke inpassing zijn vooral de grote structuren op het erf van belang. Deze hebben landschappelijk gezien de meeste impact en zijn bepalend voor het aanzien van het erf (op afstand).

Deze structuren zijn in veel gevallen erf-overschrijdend en zorgen ervoor dat het erf onderdeel wordt van het landschap. Dergelijke structuren bestaan voornamelijk uit opgaande beplantingselementen welke verschillend van aard kunnen zijn, afhankelijk van het betreffende landschapstype. Denk daarbij aan knip- en scheerheggen, struweelhagen, houtsingels, geriefhoutbosjes, (knot-) bomenrijen, solitaire bomen en boomgaarden.

Gewenste acties in deelgebied 4b:

- stimuleren aanleg erf-en kavelgrensbeplanting
- versterken kleinschaligheid op de oeverwal
- zichtlijnen tussen oeverwal-komgrond open houden
- aanplant fruitbomen stimuleren
- woerden beleefbaar houden
- ecologische waarde verhogen
- benutten kwel voor bijzondere natuur
- geleidelijke overgang behouden dorp
- Bestaande groenstructuur als uitgangspunt voor de vormgeving van ontwikkelingen
- Aanleggen ommetjes en wandelroutes

Beplantingsplan

Het inrichtingsplan is afgestemd op het LOP van de gemeente Overbetuwe. Dit resulteert in een landschappelijk en cultuurhistorisch verantwoorde inrichting, waarbij niet alleen is gelet op de inrichting van het erf, maar ook naar de mogelijkheden het landschap in de directe omgeving te versterken. Op de bijgevoegde ontwerpkaart wordt een inrichtingsvoorstel gedaan. De hieronder beschreven elementen zijn terug te vinden op de kaart.

Leeswijzer

In het plan wordt per aan te leggen landschapselement een korte toelichting gegeven op de cultuurhistorische waarde van dit element op het erf. Daarnaast is er een uitwerking gemaakt resulterend in een lijst van aan te leggen soorten en aantallen. Ten aanzien van de uitvoering, welke u zelf ter hand zal nemen, wil ik u wijzen op onze website www.landschapsbeheergelderland.nl waar, naast aanleg, ook de beheeraspecten van de diverse landschapselementen middels instructiefilmpjes te zien zijn.

Beplanting Lechstraat 3 te Herveld

Deze inpassing bestaat uit de volgende landschapselementen;

- Knip-en scheerheg
- Hoogstamboomgaard
- Bosjes
- Knotbomenrij
- Solitaire boom

1. Knip-en scheerheg

.....

Op uw erf

Tussen de weg en de nieuw aan te leggen boomgaard.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 50 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 200 stuks (afgerond op 25 stuks)
Soort	: Gewone beuk (<i>Fagus sylvatica</i>)
Maat	: 80-100 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage

Cultuurhistorische waarde

Knip- en scheerheggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Nabij boerderijen en rondom boomgaard en moestuin waren veelal de heggen te vinden. Vaak diende de heggen als eigendoms- of perceelsscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie.

Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken.

Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden.

Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een

Knip- en scheerheg

permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding.

Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

2. Knip-en scheerheg

Op uw erf

Tussen de weg en de nieuw aan te leggen boomgaard.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 66 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 275 stuks (afgerond op 25 stuks)
Soort	: Gewone beuk (<i>Fagus sylvatica</i>)
Maat	: 80-100 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage

3. Hoogstamboomgaard

Op uw erf

Aan de voorkant van de nieuwe woning wordt een hoogstam kersenboomgaard aangeplant. Op de historische kaart is te zien dat van oorsprong op alle percelen in de buurt ook hoogstamfruit heeft gestaan. Met de aanplant van de hoogstamboomgaard wordt dit beeld weer terug gebracht.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Plantwijze	: 8 meter uit elkaar
Aantal	: 8 stuks
Rassen	: Zie rasantabel
Maat	: hoogstam

Aanleg en beheer : Zie informatievellen in de bijlage

Cultuurhistorische waarde

Al vele eeuwen wordt in Nederland fruit geteeld in hoogstamboomgaarden. Aanvankelijk waren het vooral kloosters, kastelen en landgoederen. Eind 19de eeuw begon een grote uitbreiding aan fruitboomgaarden. Onder invloed van de landbouwcrisis stapten veel agrariërs in het rivierengebied over van graanteelt naar hoogstamfruit. Een groot voordeel van het hoogstamfruit was dat er dieren onder konden grazen.

Vanaf 1950 is het areaal aan hoogstamboomgaarden flink achteruit gegaan, vanwege de opkomst van de moderne fruitteelt (laagstam).

Hoogstamboomgaarden hebben een grote ecologische waarde. Ze leveren nestgelegenheid aan allerlei vogels. De steenuil is een soort die graag broedt in holle takken van fruitbomen. Een heg om de boomgaard als windsingel vergroot de natuurwaarde van de boomgaard.

Hoogstamboomgaard

4. Vogelbosje

Op uw erf

Op het erf worden een drietal bosjes aangeplant, met elk een ander thema. Op de luchtfoto kaart is te zien dat er in de omgeving veel kleine bossages aanwezig zijn, dit beeld wordt hiermee behouden en versterkt. Het vogelbosjes wordt aangeplant in de hoek van de privétuin, tegen het weiland aan.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Oppervlakte	: 120 m ²
Plantwijze	: Driehoeksverband 1,25 bij 1,25 meter
Aantal	: 75 stuks
Soort	: 20 stuks sleedoorn (<i>Prunus spinosa</i>) 20 stuks gelderse roos (<i>Viburnum opulus</i>)

	20 stuks hazelaar (<i>Corylus avellana</i>)
	15 stuks gewone vlier (<i>sambucus nigra</i>)
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage

Cultuurhistorische waarde

Vogelbosjes kom je vaak tegen op het erf. Een vogelbosje is een bosje die voornamelijk uit struiken bestaat en vaak niet groter is dan 500 m² met een gemiddelde oppervlakte van 200 m². De soorten die in het bosje aangeplant worden, zijn vooral besdragende struiken als meidoorn, gelderse roos en lijsterbes om vogels aan te trekken. Een vogelbosje wordt gebruikt als broedplaats en schuilplaats door zowel vogels als klein zoogdieren. Daardoor voegt een vogelbosje veel toe aan de ecologische diversiteit op en rondom het erf.

5. Geriefhoutbosje

Op uw erf

Het geriefhoutbosje wordt aangeplant in de noord-oost hoek van het perceel.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Oppervlakte	: 160 m ²
Plantwijze	: Vierkantsverband 1,25 bij 1,25 meter
Aantal	: 100 stuks
Soort	: 25 stuks gewone es (<i>Fraxinus excelsior</i>) 25 stuks zwarte els (<i>Alnus glutinosa</i>) 25 stuks hazelaar (<i>Corylus avellana</i>) 25 stuks schietwilg (<i>Salix alba</i>)
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage

6. Bijenbosje

Op uw erf

Het bijenbosje wordt aangeplant tussen de moestuin en de hoogstamboomgaard.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Oppervlakte	: 150 m ²
Plantwijze	: driehoekssverband 1,25 bij 1,25 meter
Aantal	: 100 stuks
Soort	: 15 stuks winterlinde (<i>Tilia cordata</i>) 10 stuks zoete kers (<i>Prunus avium</i>) 15 stuks rode kornoelje (<i>Cornus sanguinea</i>) 20 stuks gewone liguster (<i>Ligustrum vulgare</i>) 10 stuks hondsroos (<i>Rosa canina</i>) 10 stuks Bottelroos (<i>Rosa Villosa</i>) 20 stuks gelderse roos (<i>Viburnum opulus</i>)
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatie vellen in de bijlage

7. Knotbomen

Op uw erf

Langs de sloot aan de westkant van het perceel worden knotbomen aangeplant. Deze behouden de openheid en zichtlijnen, maar zorgen wel voor een landschappelijke inpassing langs de rand.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Aantal	: 12 stuks
Soort	: Schietwilg (<i>Salix alba</i>)
Maat	: 250-350 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatie vellen in de bijlage

Cultuurhistorische waarde

Wilg, populier, es, els, eik en haagbeuk kwamen al voor het begin van onze jaartelling als knotbomen voor. Knotbomen deden dienst als grensafscheiding of als houtleverancier. De knotboom levert gemakkelijk oogstbaar hout op dat voor allerlei doeleinden werd gebruikt. Zo werd het gebruikt voor bezems, manden, oeverbeschoeiingen, takkenbossen en gebruikshout zoals hekken en gereedschapsstelen.

Oudere knotbomen herbergen allerlei planten en dieren. Het aantal diersoorten dat in een knotboom huist is zeer groot. Van de vele vogels die in een knotboom te vinden zijn, is de steenuil een van de trouwste bewoners.

Knotbomen

8. Solitaire boom

.....

Op uw erf

Aan de voorkant van de nieuwe woning wordt een solitaire walnoot aangeplant. Op de oeverwallen in het rivierengebied zag je historisch vaak nog een fruitboom/solitaire boom voor het huis, elke meter werd benut.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Aantal	: 1 stuks
Soort	: Walnoot (<i>Juglans regia</i>)
Maat	: 12-14 cm stamomtrek op 1.00 cm hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage

Cultuurhistorische waarde

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw.

Solitaire boom

Plantsoenlijst

Hieronder staat de totale plantsoenlijst weergegeven die nodig is om het plan te realiseren.

de Langen			
Nederlandse naam		Maat	Aantal
0			
Beuk (groen)	Fagus sylvatica	80-100	475
Gelderse roos	Viburnum opulus	80-100	40
Gewone es	Fraxinus excelsior	80-100	25
Gewone liguster	Ligustrum vulgare	80-100	20
Hazelaar	Corylus avellana	80-100	45
Hondsroos	Rosa canina	80-100	10
Rode cornoelje	Cornus sanguinea	80-100	15
Schietwilg	Salix alba	80-100	25
Sleedoorn	Prunus spinosa	80-100	20
Vlier	Sambucus nigra	80-100	15
Zoete kers	Prunus avium	80-100	10
Zwarte els	Alnus glutinosa	80-100	25
Bottelroos	Rosa villosa	80-100	10
Winterlinde	Tilia cordata	80-100	15
Staken Schietwilg	Salix alba	Staak	12
Boompalen	Onbehandeld	8x250	9
Walnoot	Juglans regia	12-14	1
Kers	Fruheste der Mark	hoogstam	1
Kers	Hedelfinger Riesenkirsche	hoogstam	2
Kers	Inspecteur Lohnis	hoogstam	1
Kers	Koningskers	hoogstam	1
Kers	Meikers*	hoogstam	1
Kers	Varikse Zwarte	hoogstam	2

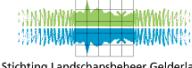
Soorten kunnen in overleg met de Landschapscoördinator van de gemeente Overbetuwe worden gewijzigd.

Legenda

- 1. Knip- en scheerheg beuk
- 2. Knip- en scheerheg beuk
- 3. Hoogstamboomgaard kersen
- 4. Vogelbosje
- 5. Geriefhoutbosje
- 6. Bijenbosje
- 7. Knotbomenrij wilg
- 8. Solitaire walnoot

 Stichting Landschapsbeheer Gelderland	
Project Naam Adres pc / plaats	Landschappelijk inpassingsplan Lechstraat 3 E. de Langen Moordakkerstraat 20 Herveld
projectcode adviseur datum schaal	PA15Langen Saskia Berner 14 april 2015 1:500